

VILAFRANCA DEL Penedès, 20 DE FEBRER DE 2009

Aquest és un conte amb principi i final feliç. Un conte que no és de fades, i que parla d'una filleta que va néixer a mitjans dels anys seixanta a una *"illa encantada perduda enmig de la mar"*, com va cantar fa molts anys un poeta menorquí. Una illa sense pirates, però amb molts tresors amagats. Una illa sense palmeres i sense cocoters, però amb moltes sirenes que cantaven cada fosquet, a l'hora de la posta del sol. Una illa plena de pedres que escrivien la història ancestral d'aquella terra cobejada per tot de pobles diferents. Plena de pedres, sí, però generosa amb aquells que l'estimaven.

La filleta desconeixia aquest passat quasi mític del seu poble i creixia feliç. Sempre descalça i amb els peus sempre en remull, banyats per les aigües de les platges blaves i verdes d'arena blanca amb que l'illa s'aboca a la mar. Feliç amb la pell dels dits arrugada, amb la saladura als ulls, amb els cabells embullats, amb els genolls nafrats, calcigant les algues que les onades dipositaven a l'arena. Una filleta que s'escapava de casa per anar al port d'aquella ciutat encantada. Un port petit i llaminer, amb postes de sol vermelles, on els seus avis tenien una casa i unes canyes de pescar. Allà ella jugava amb els fills dels pescadors, i somniava perilloses odisses asseguda al pont d'una barca varada, i agafava crancs peluts i pescava llisses i cabots, i tenia por d'aquells peixos, i plorava quan es clavava l'ham sempre als peus descalços. Les mans brutes de bromeig fet de pa dur i caragolins esclafats. I a la platja de Santandria agavafa pegellides que es menjava allà mateix, llefiscosament salades. I amb les ulleres i el tub es capbussava per observar els bogamarins i els cornets ermitans que s'arrossegaven per l'arena deixant un caminet com un fil d'Ariadna que després no sabien trobar per tornar a sortir.

Aquella filleta creixia feliç sempre al costat de la mar. Els estius eren llargs i oberts. Els hiverns, freds i ventosos. Tant, que un dels entreteniments que tenia durant les nits era intentar desxifrar el fraseig de la tramuntana que s'encaparrava a entrar a la casa per qualsevol escletxa. El vent parlava i la filleta l'escoltava atemorida, amagada davall els llençols del fil, que

feien olor de planxa, i un munt de flassades feixugues. El vent contava històries de galernes, de vaixells encallats i pescadors perduts.... Però les primaveres eren verdes i grogues de fel i vinagre. I les tardors venien carregades d'esclatassagns. Cada excursió al bosc era una aventura iniciàtica. Per cada tros de marina per on caminaven hi havia una descoberta. Obrir i tancar les barreres, saltar per damunt les parets de pedra seca.... Cada planta, cada pedra, cada arbre tenia un nom propi. Cada variació del paisatge era un indicatiu sobre el lloc on trobar un roble d'esclatassangs. A vegades tornava a casa amb les cames i les mans plenes d'escarrinxades després de caure dins un esbarzer, però amb el paner ple de bolets que la mare cuinava amb sobrassada i all i julivert.

La filleta protagonista d'aquest conte va veure per la tele, asseguda a una cadira baixa, l'arribada de l'home a la lluna. Anava a l'escola en bicicleta. Jugava al carrer. Escoltava la ràdio. Llegia contes. Les històries de Martita, Los Siete Secretos, Los Cinco, Sissí emperatriz, Heidi, La família Ulises del TBO, Esther, els contes dels germans Grimm, d'Andersen. El Cavall Fort. Fins que un dia va descobrir un llibre gros, de tapes dures, amb una sobrecoberta de paper un poc trencada. Eren Les aventures de Tom Sawyer, un dels llibres de son pare que sempre eren al prestatge més alt i als qual no havia parat mai atenció. En Tom també anava sempre descalç, i en lloc de la mar tenia el riu Mississipí a la vora de casa.

Quan va arribar a l'adolescència, la filleta va deixar d'anar descalça. La seua habitació s'omplia de llibres i de somnis, de viatges en cerca d'altres illes i altres ports. La seua illa es va començar a omplir de turistes i de forasters que arribaven amb els seus costums i les seues diferents maneres de mirar el món. L'horitzó s'allargava. Tot tornava més petit. Aquell ínfim territori carregat d'història s'omplia d'hotels i apartaments, però les platges continuaven sent blaves i verdes, i l'arena blanca. La mar encara era salada, i les pedres no perdien la seua capacitat de comunicació. La filleta continuava percebent la força tel·lúrica i ancestral de les taules i les navetes, i les llegendes que il·lustraven la seua construcció continuaven sent vàlides. Eren històries plenes de paraules polides, de música, que destil·laven aquell amor per les coses que se saben efímeres.

A l'institut del seu poble, la filleta que va néixer i va viure feliç a una illa de somni, va tenir professors com en Pau Faner, en Joan F. López Casanovas, en Sebastià Taltavull, que ara serà bisbe auxiliar de Barcelona, però que en aquella època era un capellà joveníssim carregat de ganes d'engrescar el jovent en aventures apassionades. I totes aquestes persones li van ensenyar a posar en net allò que ella ja intuïa: que totes les històries, tots els móns, tots els peus descalços, i totes les saladures són als llibres. A l'institut va conèixer Luis Martin Santos, Jaime Gil de Biedma, Carme Riera, Cela, Machado, els germans Goytisolo i els clàssics. Va començar a llegir Sartre en francès, va sebre d'un tal Camus, que tenia una àvia menorquina. Va sentir parlar de l'Ulises i de Rayuela, de García Márquez, i de Miguel Angel Asturias perquè eren els anys vuitanta, i els narradors hispans, els noms dels quals venien acompanyats de sintagmes com "realisme màgic" començaven a ser coneguts per aquí. Li van ensenyar també, aquells professors, que la llengua és l'instrument fonamental per intentar entendre el món. La llengua que parlen els pares i que han parlat els avis i que parlaran els fills..... Que s'han de fer moltes preguntes abans de poder-ne contestar cap, va aprendre també amb tots aquells professors. Que res no és el que sembla.

I per tot això, aquella filleta, que continuava nedant a la mar gran, però ja s'havia de posar sabates, i tenia moltes ganes de contar històries, se'n va anar de l'illa que ja era menys encantada, i estava menys perduda enmig de la mar. Una illa que ja tenia clavades unes quantes punxes en forma d'urbanitzacions i hotels salvatges. Amb tot, i a pesar de la distància, se la va endur amb ella, l'illa, quan se'n va anar a Barcelona a estudiar periodisme.

Ja no era una filleta, però continuava llegint. De tot, llegia. De manera caòtica. Literatura clàssica i contemporània. Espanyola, catalana o estrangera. Poesia, prosa, assaig. Tot ho escoltava. Tot ho mirava.

Diu, la filleta, que es va fer periodista perquè era la manera més immediata de contar històries. La manera més ràpida de transmetre el que veia, el que pensava que entenia. La ràdio era la màgia, la poesia i la filigrana de les paraules. Les paraules, la llengua són les eines del

periodista, però també són les eines de l'escriptor. La curiositat, i les ganes d'entendre el món a base d'interrogar-se constantment.

La maduresa va accentuar aquesta necessitat de cercar respostes, i de cop i volta, aquella filleta que ja no vivia a l'illa, que no viu a l'illa, però la du al cor, perquè una illa no es pot abandonar mai voluntàriament, es va descobrir escrivint novel·les.

Una novel·la, la primera, Enllà de la mar, li va créixer dedins quasi sense notar-ho, sense saber-ho.

I després en van venir unes quantes més. Avui, aquella filleta és una dona dreta i feta a qui li continua agradant jugar, i anar descalça, i nedar i capbussar-me.... i escriure novel·les. I m'agrada ser aquí amb vosaltres aquesta nit, a Vilafranca del Penedès, on no hi ha la mar, però hi ha una llibreria viatgera amb vocació d'hospital per a l'esperit.

Amb la presentació d'aquesta nit de El cos deshabitat es tanca un cercle, però comença un cicle: el de la meua relació amb tots vosaltres, organitzadors, lectors i gent de Vilafranca del Penedès en general. Gràcies per confiar en mi. També a la gent de Proa. Gràcies per acollir-me tant bé com ho feu a aquest poble.